

فخرالدین اسعد گرگانی

فخرالدین اسعد گرگانی در سال ۴۴۲ به دنیا آمد. او معاصر سلطان طغرل بیک، مسلمان و بر مشرب اهل اعتزال بوده است. معروفترین اثر او داستان ویس و رامین است که او آن را از زبان پهلوی به فارسی دری منظوم کرد.

به شادی دار دل را تا توانی که بفزاید ز شادی، زندگانی
فخرالدین اسعد گرگانی از داستانسرایان بزرگ قرن پنجم هجری است. او داستان ویس و رامین را به نظم درآورده که از داستانهای کهن فارسی است و می‌توان آن را مربوط به اواخر عهد اشکانی، پیش از عهد ساسانی دانست، زیرا آثار تمدن اشکانی و ملوک الطوائفی آن عصر در آن آشکار است. این داستان پیش از به نظم درآمدن میان ایرانیان شهرت داشت، و متن پهلوی آن در برخی از نواحی ایران بین مردم رایج بود. متن پهلوی چنانکه فخرالدین اسعد گفته است، فاقد آرایشهای لفظی و معنوی بود و شاعر آن را به زیور نظم آراسته و تشبیهات و استعارات زیبا در آن به کار برده که غالباً در ادبیات فارسی تازگی دارد. کلام فخرالدین اسعد چه هنگام نقل و چه آنجا که از خود مطالبی در حکمت یا مدح می‌آورد، در کمال سادگی و روانی است و از متن پهلوی داستان، متأثر است. او بسیاری کلمات و ترکیبات پهلوی را هنگام نقل به شعر خود راه داده است. از آنجا که ویس و رامین بازمانده یک داستان کهن ایرانی است که نظم‌دهنده آن به بهترین نحو از عهده نظم آن برآمده و اثر خود